

NOAH AS

Oslo, 20.04.2015

Deres ref.:
[Deres ref.]

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2013/541

Saksbehandler:
Eli Mathisen

Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven til gjennomføring av forsøk med røykgass og flyveaske hos Norcem i Brevik - NOAH AS

Miljødirektoratet har ferdigbehandlet søknaden fra NOAH og har besluttet å gi tillatelse til virksomheten etter forurensningsloven på visse vilkår. Tillatelsen gjelder gjennomføring av forsøk med røykgass og flyveaske hos Norcem Brevik.

Det skal betales gebyr for endringen av tillatelsen. Vedtaket kan påklages innen tre uker.

Miljødirektoratet viser til:

- Søknad om tillatelse til gjennomføring av forsøk med røykgass og flyveaske ved Norcem Brevik, datert 27. februar 2015.
- Høringsuttalelser og NOAHs kommentarer til høringsuttalelsene

Søknaden fra bedriften

NOAH søker om tillatelse til å gjennomføre forsøk hvor flyveaske (farlig avfall) skal behandles med avgass fra Norcem sitt anlegg i Brevik. NOAH er totalansvarlig for gjennomføring av prosjektet, og leier plass og ressurser av Norcem. Tilsvarende forsøk ble utført på Langøya i 2014, men i mindre skala. Hensikten med forsøket er ytterligere å verifisere at CO₂ i avgass fra sementproduksjon kan benyttes for å stabilisere flyveaske samt å avdekke optimal løsning for et framtidig fullskala anlegg for CO₂ fangst. Forsøkene skal gjennomføres ved Norcem sitt anlegg i Brevik, og forsøksperioden er fra 13. april 2015 til 1. september 2015. NOAHs forsøksanlegg vil bli plassert i et telt, der CO₂-reaktor plasseres.

Reaktoren er en batch-reaktor, der fuktet flyveaske i storsekk fylles fra toppen av reaktoren. Gassen føres inn i bunnen av reaktoren. Gassen ut av reaktoren føres tilbake til Norcems røykgass system ved hjelp av avsugsvifter, og dette sikrer til enhver tid undertrykk i reaktoren.

Flyveasken vil bli transportert med bil fra NOAH sitt anlegg på Langøya til forsøksanlegget i Brevik i storsekk.

Den ferdig behandlede flyveasken tømmes ut fra bunnen av reaktoren direkte i storsekk, og storsekkene transporteres tilbake til anlegget på Langøya. Total mengde flyveaske som vil bli benyttet i forsøksperioden er ca. 50-70 tonn.

Forsøket vil ikke gi utslipp verken til luft, sjø eller grunn. Risikoanalysen som er gjennomført har heller ikke avdekket andre negative miljøkonsekvenser.

Maksimal lagringsmengde på forsøksområdet vil til enhver tid ikke være mer enn samlet 10 tonn aske/ferdig produkt. NOAH angir at de vil stille en bankgaranti pålydende kr 200 000,- som sikkerhet i fall konkurs og denne vil dekke alle relevante kostnader i forbindelse med håndtering av flyveaske og opprydning av forsøksområdet.

Søknaden gjelder ikke etablering av nytt behandlingsanlegg for farlig avfall og utløser dermed ikke krav om konsekvensutredning.

Miljødirektoratet har behandlet søknaden, men ikke lagt den ut til offentlig innsyn og kunngjort den i Norsk lysingsblad og lokalaviser. Begrunnelsen er at det ikke vil være utslipp til luft, vann eller grunn fra forsøket, og Miljødirektoratet anser ikke forsøket til å ville ha noen miljømessig betydning. I tillegg har prosjektet en meget stram tidsfrist og NOAH har behov for snarlig svar på søknaden. Testriggeren er tilgjengelig i perioden 13. april til 1. september 2015.

I henhold til forurensningsforskriften § 36-7, 2. ledd, punkt B kan forhåndsvarsel unnlates dersom vedtaket vil være av mindre miljømessig betydning. Vi har allikevel valgt å sende søknaden på høring til fylkesmannen i Telemark, Porsgrunn kommune, Telemark fylkeskommune, Vannregion Vest-Viken (v/Buskerud fylkeskommune) og aktuelle interessegrupper. Miljødirektoratet har mottatt høringsinnspill fra Telemark fylkeskommune, Porsgrunn kommune, Brevik Vel, Det folkelige initiativet - Vern om Grenland og Fellesforum for Brattås, Heistad og Skjelsvik. Kopi av tillatelsen sendes til samme adresseliste som søknaden ble sendt på høring til.

Utkast til tillatelse ble sendt NOAH for kommentarer 17. april 2015. I brev av 17. april 2015 ga de tilbakemelding om at de ikke har kommentarer til utkastet.

Innkommne høringsuttalelser

Brevik Vel går imot forsøksprosjektet. De er skeptiske til å forsøket skal gjennomføres nå, i en situasjon hvor det nettopp har vært en omfattende og opphetet miljødiskusjon i Brevik og Grenland. De mener tålegrensen er nådd for hva som kan aksepteres av økte miljøbelastninger i området. Det folkelige initiativet - Vern om Grenland ber også om at Miljødirektoratet foretar en undersøkelse av den samlede effekten av Norcems fabrikk, Renor og andre aktiviteter har på befolkningen i Brevik, Heistad og Porsgrunn, og hva som samlet sett slippes ut til vann og luft.

Det folkelige initiativet - Vern om Grenland stiller spørsmål om hvor produktet fra forsøkene skal deponeres, hvilken type flyveaske som skal inngå i forsøket, hvilke forurensning med tungmetaller denne vil inneholde og hvordan det skal forhindres at flyveasken spres utover området ved Norcem. Brevik Vel påpeker at det ikke er mer enn ca. 30 m fra sekkekaia, hvor flyveasken mottas, til

nærmeste hus. Fellesforum for Brattås, Heistad og Skjelsvik etterlyser også opplysninger om etterbruk/deponering av flyveaskeproduktene.

Brevik Vel påpeker også at det er uheldig at de får saken så sent til uttalelse.

Telemark fylkeskommune opplyser at vannforekomsten som fabrikkområdet til Norcem drenerer til er Eidangerfjorden. Denne er definert til å ha moderat økologisk tilstand og til å oppnå god kjemisk tilstand. Forekomsten er satt i risiko for å ikke nå miljømålet om god økologisk tilstand innen 2021. Telemark fylkeskommune vurderer det til å være vesentlig at tiltaket det søkes om ikke gir utslipp verken til sjø, luft eller grunn.

Porsgrunn kommune henviser også til at tiltaket det søkes om ikke gir utslipp verken til sjø, luft eller grunn, og at de dermed ikke kan se at dette forsøket kan ha noen påvirkninger på forekomst av sårbare dyre- og plantearter i området, eller andre aktiviteter som kan påvirke økosystemet.

Kommentarer fra NOAH på høringsuttalelsene

NOAH påpeker at de kun søker om tillatelse til gjennomføring av et tidsbegrenset teknisk forsøk for å framskaffe kunnskap om flyveaskens evne til å fange CO₂ og flyveaskens egenskaper etter å ha fanget CO₂, blant annet i forhold til utlaking av miljøgifter.

Brevik Vel påpeker at de er skeptiske til å forsøket skal gjennomføres nå, i en situasjon hvor det nettopp har vært en omfattende og opphetet miljødiskusjon i Brevik og Grenland, og NOAH ser denne problemstillingen. Den økte ressursbruken ved å gjennomføre forsøket et annet sted er så stor at NOAH ønsker å gjennomføre forsøkene i Brevik, der det allerede finnes en testutrustning som kan utnyttes til forsøkene.

NOAH opplyser i sine kommentarer til høringsuttalelsene at flyveasken som benyttes i forsøkene hentes fra Langøya og er klassifisert som farlig avfall. Flyveasken kommer fra forskjellige forbrenningsanlegg i Norge, Sverige og Danmark, og består typisk av kalk/kalkprodukter, tungmetaller, og ulike typer gips/salter/silikater/oksider. Produktet fra forsøket (mettet flyveaske) returneres til Langøya og deponeres i deponiet for farlig avfall. Flyveasken vil ikke «spres utover området ved Norcem» da forsøkene vil foregå inne i et telt og i en lukket prosess. Dette er en tørr prosess, som ikke vil medføre utslipp til grunn, sjø eller luft.

NOAH var opprinnelig av den oppfatning at forsøkene kunne gjennomføres uten søknad om tillatelse. Senere henvendelse til Miljødirektoratet avklarte at det var behov for søknad. Dette medførte at søknaden kom sent, og NOAH beklager det.

Miljødirektoratets vurderinger og begrunnelse for fastsatte vilkår

Miljødirektoratet mener at det i utgangspunktet er positivt hvis CO₂ i avgass fra sementproduksjon kan benyttes for å stabilisere flyveaske. Det omsøkte forsøket vil bidra til å øke kunnskapen om slik bruk, og hvordan CO₂ kan håndteres etter fangst i anlegget til Norcem. Forsøksprosjektet vil derfor kunne være til stor nytte både for bedriften og for utvikling av lignende alternativer.

Forsøket, slik det beskrives av bedriften, vil ikke gi utslipp til verken luft, vann eller grunn. De tiltak som skal gjennomføres i henhold til søknaden anses som tilstrekkelig for å ivareta risiko

knyttet til forurensning. Miljødirektoratet har funnet det forsvarlig å gi tillatelse til forsøket. Tillatelsen er gitt på bakgrunn av opplysninger som er gitt i søknaden av 27. februar 2015, og Miljødirektoratet forutsetter at produksjonen i anlegget gjennomføres i henhold til de opplysninger som er gitt i søknaden.

Vi vil også presisere at en tillatelse til å gjennomføre et forsøk hvor CO₂ i avgass fra sementproduksjon kan benyttes for å stabilisere flyveaske ikke innebærer noen aksept for å etablere et fullskala anlegg for denne type prosess i Brevik. I vår vurdering har vi kun lagt til grunn at det skal gjennomføres et begrenset forsøk, og ikke vurdert forholdene knyttet til et fullskala anlegg og hvor det bør lokaliseres, transport av flyveaske til anlegget, osv.

Flere av høringspartene har bedt om at Miljødirektoratet ser på den samlede belastningen i Brevik når vi vurderer om det skal gis tillatelse til utvidet eller ytterligere aktivitet. Vi er enig i at dette er viktig å vektlegge. Forsøket det her søkes om har imidlertid så lite omfang, vil ikke medføre utslipp til vann, luft eller grunn, og heller ikke øke den samlede belastning til dette området. Dersom det er aktuelt med et fullskala anlegg, er dette et moment som må sees nærmere på. Vi har derfor foretatt en separat vurdering av denne konkrete søknaden, og om det kan gis tillatelse til den omsøkte aktiviteten. Søknad om forsøk med røykgass og flyveaske er også vurdert uavhengig av hvor et eventuelt nytt deponi for uorganisk farlig avfall vil bli lokalisert, og den prosessen som gjennomføres knyttet opp mot gruvene i Brevik.

Testanlegget er tilgjengelig på industriområdet til Norcem Brevik i perioden april til september 2015. Vi sier oss enig i at det ikke er optimalt at forsøkene igangsettes midt oppe i en opphetet miljøsituasjon i Brevik og Grenland, men anser det som hensiktsmessig at forsøkene gjennomføres nå når testtriggen er tilgjengelig.

Telemark fylkeskommune påpeker i sin høringsuttalelse at vannforekomsten som fabrikkområdet til Norcem drenerer til, Eidangerfjorden, står i risiko for å ikke nå målet om god økologisk tilstand innen 2021. Forsøket skal ikke medføre utslipp til luft, vann eller grunn, og vannforekomsten vil dermed ikke bli forringet som følge av forsøket. Porsgrunn kommune har vurdert om forsøket kan ha noen påvirkninger på forekomst av sårbare dyre- og plantearter i området, og konkludert med at det ikke vil ha det. Med bakgrunn i disse vurderingene finner ikke Miljødirektoratet at krav i vannforskriften og naturmangfoldloven vil være til hinder for at tillatelse gis.

Vedtak

Miljødirektoratet gir med dette tillatelse på visse vilkår. Tillatelsen er gitt med hjemmel i forurensningsloven §11 jmfør §16.

Følgende vilkår settes til forsøk hvor CO₂ i avgass fra sementproduksjon skal benyttes for å stabilisere flyveaske:

- Miljødirektoratet skal varsles/informeres en uke før forsøket igangsettes (dvs. før flyveaske ankommer Brevik)
- Bedriften skal holde naboer informert om forsøket.
- Forsøket skal ikke medføre utslipp til vann, luft eller grunn.
- Forsøksperioden skal avsluttes som angitt i søknaden.
- Perioden hvor det lagres avfall skal ikke være mer enn 12 måneder.

- Det kan lagres maksimalt 70 tonn flyveaske i forsøksperioden.
- Det kan lagres maksimalt 10 tonn flyveaske på området til Norcem Brevik om gangen, og det skal opprettes finansiell sikkerhet for denne lagringen. Lagring kan ikke igangsettes før garanti er på plass. Garantien skal godkjennes av Miljødirektoratet.
- All flyveaske skal returneres til NOAH Langøya etter endt forsøksperiode.
- I forsøksperioden skal NOAH ha tilstrekkelig overvåking for å avdekke at det ikke er utslipp til luft, vann og grunn.
- Bedriften skal ha tilstrekkelig beredskap til å kunne håndtere risiko i forhold til forurensning knyttet til forsøket. Dersom det oppstår driftssituasjoner som kan medføre forurensning, skal driften av anlegget avbrytes og det skal ikke startes opp igjen før årsaken til forurensningen er avdekket.
- En rapport med hovedresultater av forsøket skal sendes Miljødirektoratet når forsøket er avsluttet. Rapporten skal blant annet inneholde resultatet av de målinger som er gjort og inkludere andre forhold som kan ha påvirket forsøket eller omgivelsene positivt eller negativt og en konklusjon.
- Avfallet som genereres direkte i prosessen skal gjennomgå en omfattende kjemisk analyse før det blir deponert på Langøya. Det må dokumenteres at bearbeidingen av flyveaska ikke har medført at egenskapene til flyveaska er endret slik at utlekkingen kan gi en negativ effekt i resipienten.

Gebyr

Miljødirektoratets behandling av søknader om tillatelser er omfattet av en gebyrordning. Gebyret er satt til sats 4 ut fra arbeidet vi har hatt med tillatelsen. Bedriften skal betale kr 21 000,- i gebyr for vår behandling av søknaden, jf. forurensningsforskriftens kapittel 39. Vi vil ettersende faktura med innbetalingsblankett. Gebyret forfaller til betaling 30 dager etter fakturadato.

Klageadgang

Vedtaket kan påklages til Klima og miljødepartementet innen 3 uker fra underretning av vedtaket er kommet fram eller fra vedkommende fikk eller burde skaffet seg kjennskap til vedtaket. En eventuell klage skal angi hva det klages over og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes og skal sendes Miljødirektoratet.

Hilsen
Miljødirektoratet

Ingvild Marthinsen
seksjonsleder

Eli Mathisen
sjefingeniør

Kopi til:

- Porsgrunn kommune
- Fylkesmannen i Telemark
- Telemark fylkeskommune
- Re kommune
- Fylkesmannen i Vestfold
- Vestfold fylkeskommune
- Vannregion Vest-Viken, v/Buskerud fylkeskommune
- Brevik Vel
- Sandøya Vel
- Fellesforum for Heistad, Brattås og Skjelsvik
- Krabberødstrand Vel
- Bellona
- Det folkelige initiativet - Vern om Grenland
- Roger Nilsen (per brev)
- Karin Sjøstrøm (per brev)
- Henning Rasmussen (per brev)
- Hilde Rasmussen (per brev)
- Bjørg Stifoss Johnsen (per brev)
- Tom Harald Johnsen (per brev)
- Anita Hafredal Hansen (per brev)
- Tommy Hansen (per brev)
- Heidi Christie-Otnes (per brev)
- Gisle Teigen (per brev)